

Umřel Fanda

28.8.2024 - PETR PLACÁK | Ústav pro studium totalitních režimů ČR

V neděli 18. srpna opustil pozemský svět básník a představitel undergroundu let sedmdesátých, signatář Charty 77, opisovatel a šířitel samizdatů František Pánek ve svých nedožitých (nicméně bytostně nažitých) 75 letech.

Husáku, Husáku, mé srdíčko

*Husáku, Husáku, mé srdíčko
Nesmíš být na nás zlý
Pro slovíčko.*

*I když nás
Husáku budeš mít rád
Chcípneš, chcípnem, chcípnome
Akorát.*

Po delší době se podívám na internet a první, co na mě vyskočilo, že umřel **Fanda Pánek**. Nedávno mi volal, že mu není úplně nejlíp, a tak jsem ho byl navštívit u sv. Josefa na náměstí Republiky, kde dělal kostelníka. Říkal, že nemůže spát, že potřebuje sehnat nějaké prášky. Fanda byl vlastně celý život na drogách a byl to jediný člověk, kterého jsem znal a kterého drogy neničily, ale naopak mu pomáhaly existovat.

Zatímco všichni mí „normální“ přátelé dostali modrou na hlavu za bolševika (kvůli vojně), Fanda ji – zcela mimo souřadnice – dostal až po listopadu. Dělal jsem s ním v 90. letech rozhovor, který pak vyšel v knize rozhovorů s undergroundovými básníky Kádrový dotazník. Bylo to u něj doma v mrňavé garsonce ve Strašnicích, která vypadala jako lurdská jeskyňka, jak byla oblepená obrázky Panny Marie. Fanda k rozhovoru pil rum, zapíjel jej pivem, kouřil k tomu trávu, občas si vzal nějaký prášek a všechny ty vjemy pak jistil obrázek Ježíše Krista, který měl na stole před sebou, a s kterým konzultoval své odpovědi.

Jednou, za hlubokého bolševika, jsme šli spolu na nějaký večírek, povídám, že je blbý, že nic neneseme, že ale nemám ani floka. Byli jsme zrovna u obchodního domu Kotva, načež Fanda povídá, že pro něco skočí, což znamenalo, že to „otočí“, jelikož za bolševika všechno patřilo všem. Čekám dvacet minut, třicet, Fanda nikde. Už jsem se chystal, že zajdu na místní oddělení Veřejné bezpečnosti v Benediktské a pokusím se ho vyreklamovat s legendou, že jsem měl nemocného kamaráda doprovodit do psychiatrické léčebny v Bohnicích a že se mi ztratil, když se najednou Fanda přihnal s narvanou igelitkou, celý rozzářený ji otevřel a ona byla plná skládacích deštníků. Začal jsem se na celé náměstí smát, ale ne snad nějak ironicky, ale radostně jako z neuvěřitelně osvobozujícího pocitu mimo jakékoli souřadnice.

To byl základ všeho. Fando, Tě Bůh.

Foto archiv a Mirek Vodrážka / ÚSTR

<https://www.ustrcr.cz/umrel-fanda>